

HELŚIŃSKA FUNDACJA PRAW CZŁOWIEKA
HELSINKI FOUNDATION for HUMAN RIGHTS

RADA FUNDACJI

Halina Bortnowska-Dąbrowska
Henryka Bochniarz
Janusz Grzelak
Ireneusz C. Kamiński
Witolda Ewa Osiatyńska

Teresa Romer
Andrzej Rzepliński
Wojciech Sadurski
Miroslaw Wyrzykowski

ZARZĄD FUNDACJI

Prezes: Danuta Przywara
Wiceprezes: Maciej Nowicki
Sekretarz: Piotr Kładoczny
Skarbnik: Lenur Kerymov
Członek Zarządu: Dominika Bychawska-Siniarska

1867/2018

MSWiA

AAC979217

Warszawa, 9 listopada 2018 r.

Sz. P. Renata Szczęch
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
i Administracji
ul. Batorego 5
02-591 Warszawa

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI
KANCLERIA GŁÓWNA

wpłynęło dn. 2018 -11- 13

Szanowne Pani Minister,

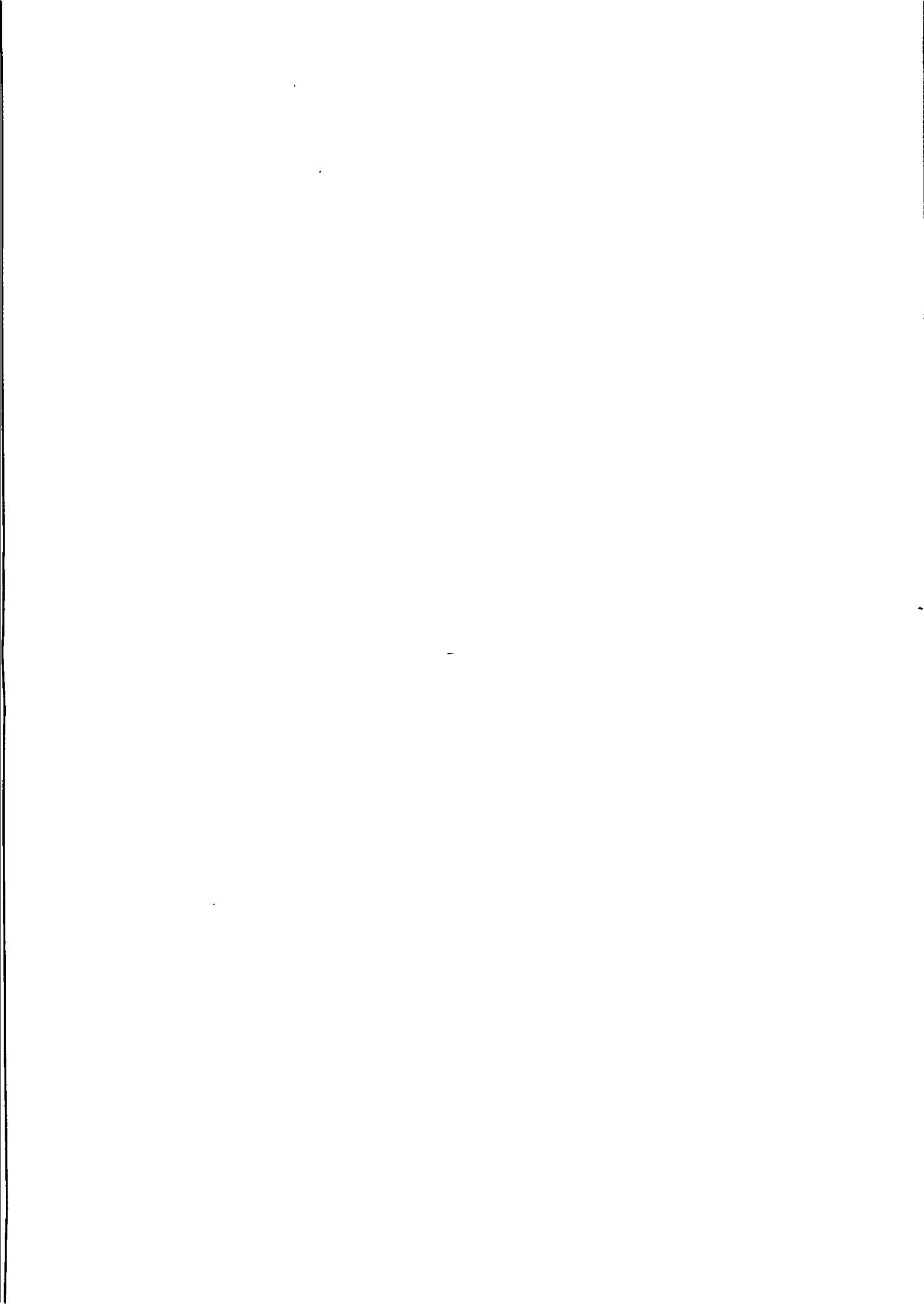
RKP 213585
zał./kart. .... / .....

W związku z pismem nr DP-WLM-0231-142/2017/KB z dnia 24.10.2018 r. Helsińska Fundacja Praw Człowieka (dalej: HFPC) przedkłada uwagi do projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wykonywania niektórych uprawnień przez funkcjonariuszy Straży Granicznej.

Projektowany § 10 ust. 2 pkt 5 wyraźnie wskazuje na uprawnienie zatrzymanego nieletniego do kontaktu z adwokatem, z kolei takie uprawnienie nie zostało wyartykułowane w stosunku do zatrzymanych – innych niż nieletni. Co prawda mieści się ono w § 10 ust. 1 pkt 5 projektu, zgodnie z którym funkcjonariusz podejmuje na żądanie osoby zatrzymanej czynności mającej na celu realizację jej uprawnień. Wydaje się jednak, że znaczenie prawa do kontaktu z adwokatem/radcą wymaga, aby było ono wyraźnie uregulowane – również na poziomie aktów wykonawczych – w taki sposób, aby odpowiadało standardowi dyrektywy 2013/48/UE o prawie dostępu do adwokata. Dyrektywa ta wymaga m.in. państwo członkowskie udostępniało informacje ogólne mające ułatwić podejrzanym lub oskarżonym uzyskanie dostępu do adwokata. W tym celu należy rozważyć m.in. taką regulację na poziomie aktów wykonawczych, która umożliwi Straży Granicznej stosowanie art. 245 § 2 k.p.k., tj. odpowiednie stosowanie przepisów o dyżurach obrońców do postępowania z osobami zatrzymanymi.

Z kolei § 14 ust. 3 stanowi, że doprowadzenia cudzoziemców dokonują funkcjonariusze, którzy m.in. posługują się co najmniej jednym językiem obcym w stopniu komunikatywnym. Proponujemy, aby przepis ten stanowił, że doprowadzenia dokonują funkcjonariusze posługujący się językiem obcym zrozumiałym przez cudzoziemców, którzy są doprowadzani, ewentualnie, aby w czynności doprowadzenia brał udział tłumacz języka zrozumiałego dla doprowadzanych cudzoziemców

Projektowany przepis § 26 ust. 1 pkt 2 przewiduje, że w trakcie doprowadzenia funkcjonariusze uniemożliwiają kontaktowanie się osób doprowadzanych ze sobą lub z

innymi osobami. Sytuacja taka powoduje, że np. członkowie rodziny (np. rodzice i dzieci) nie mogą ze sobą rozmawiać w trakcie doprowadzenia, które może trwać kilka godzin. Proponujemy, aby przepis ten doprecyzować w ten sposób, że funkcjonariusze uniemożliwiają kontaktowanie się osób doprowadzanych ze sobą lub z innymi osobami jeśli może to spowodować zakłócenie czynności doprowadzenia.

Z projektu również wynika również, że funkcjonariusze uniemożliwiają kontaktowanie się cudzoziemców z „innymi osobami”. Proponujemy doprecyzowanie, że przepis ten nie dotyczy przedstawicieli organizacji pozarządowych, którzy mogą być obecni jako obserwatorzy w toku działań związanych z doprowadzeniem cudzoziemca i na podstawie art. 333 ust. 4 pkt 2 ustawy o cudzoziemcach mają prawo porozumiewania się z doprowadzonym cudzoziemcem.

Projektowany przepis § 26 ust. 1 pkt 2 stanowi, że w trakcie doprowadzenia funkcjonariusze nie prowadzą rozmów z osobami doprowadzanymi. Proponujemy, aby przepis ten doprecyzować w ten sposób, że funkcjonariusze nie prowadzą rozmów z osobami doprowadzanymi dotyczącymi innych kwestii niż realizacja doprowadzenia. Oczywistym jest, że dla przeprowadzenia czynności doprowadzenia funkcjonariusze powinni mieć możliwość rozmowy z cudzoziemcem np. na temat jego aktualnego stanu zdrowia czy szczególnych potrzeb doprowadzanego cudzoziemca.

Postulujemy również, aby formularz protokołu zatrzymania umożliwił wskazanie dokładnej podstawy zatrzymania w przypadku zatrzymania na podstawie art. 87 ust. 1 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony, który formułuje pięć niezależnych podstaw takiego zatrzymania.

Łupur wywnęty meowulur,

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
SEKRETARZ ZARZĄDU
Piotr Kładoczny

